

V Bruseli 29. septembra 2020
(OR. en)

11240/20

UD 240

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	28. septembra 2020
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	SWD(2020) 213 final
Predmet:	PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE Druhá dvojročná správa o pokroku dosiahnutom pri rozvíjaní colnej únie EÚ a jej riadenia

Delegáciám v prílohe zasielame dokument SWD(2020) 213 final.

Príloha: SWD(2020) 213 final

V Bruseli 28. 9. 2020
SWD(2020) 213 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

Druhá dvojročná správa o pokroku dosiahnutom pri rozvíjaní colnej únie EÚ a jej riadenia

Obsah

I.	ÚVOD	2
II.	SÚVISLOSTI	3
III.	POKROK DOSIAHNUTÝ V PRIORITNÝCH OBLASTIACH	6
	1) Zvládnutie Brexitu	6
	a) Dohoda o vystúpení.....	6
	b) Činnosti nasledujúce po uzatvorení dohody o vystúpení	7
	c) Rokovania o budúcom vzťahu so Spojeným kráľovstvom	8
	2) Sprísnenie kontrol a bojov proti podvodom	9
	3) Využívanie monitorovania colných predpisov EÚ vo väčšej miere	10
	a) Monitorovanie používania zjednodušení.....	10
	b) Posilnenie programu schválených hospodárskych subjektov (AEO)	11
	c) Monitorovanie vykonávania ustanovení o zárukách a odpustení/vrátení.....	12
	d) Monitorovanie jednotného uplatňovania colných predpisov EÚ	12
	4) Zlepšenie efektívnosti colných správ	12
	5) Využívanie inovácií	14
	a) Centrálny elektronický priečinok EÚ	14
	b) Ďalšie inovatívne technologické riešenia.....	15
	6) Optimalizácia elektronických colných systémov a ich používanie	16
	a) Elektronické systémy Colného kódexu Únie	16
	b) Práca na elektronických systémoch nesúvisiacich s Colným kódexom Únie	18
	c) Dlhodobá stratégia pre colné informačné technológie	19
	7) Riešenie problémov spojených s elektronickým obchodom	20
	8) Využívanie colnej únie na zvýšenie bezpečnosti EÚ	20
	a) Systém kontroly dovozu.....	20
	b) Práca s ďalšími bezpečnostnými orgánmi a orgánmi riadenia hraníc.....	21
	9) Prehľbovanie medzinárodných vzťahov	23
IV.	ZÁVER.....	25
	Príloha: právne predpisy, programy a elektronické systémy	26
	a) Právne predpisy presadzované colnými orgánmi	26
	b) Colné programy	27
	c) Colné elektronické systémy	27

I. ÚVOD

Európska komisia vo svojom oznámení z roku 2016 o rozvíjaní colnej únie EÚ a jej riadenia¹ stanovila strategickú víziu colnej únie, v ktorej by členské štáty EÚ a Komisia konali ako blízki partneri v snahe zabezpečiť, aby colná únia čo najlepšie prispievala k prosperite a bezpečnosti EÚ.

Zatiaľ čo za vykonávanie colnej únie nesú zodpovednosť colné správy jednotlivých členských štátov, Komisia vo svojom oznámení zdôraznila, že povaha colnej únie predpokladá vzájomnú závislosť medzi vnútroštátnymi správami. Nový rámec pre colné pravidlá a formality vo forme Colného kódexu Únie, ktorý nadobudol účinnosť v roku 2016, môže fungovať správne iba vtedy, keď budú platiť rovnaké podmienky a všetky colné správy budú jednotne uplatňovať pravidlá, a keď budú dokončené interoperabilné elektronické systémy pre kódex v celej EÚ. Colná únia si navyše vyžaduje aj užšiu spoluprácu medzi colnými orgánmi a inými orgánmi presadzovania práva pôsobiacimi na hraniciach EÚ, a to aj prostredníctvom interoperability medzi príslušnými informačnými systémami. Takisto je potrebná komplexnejšia dlhodobá stratégia pre vývoj a údržbu colných elektronických systémov, najmä vzhľadom na ich vysoké náklady. V oznámení sú uvedené opatrenia na dosiahnutie týchto cieľov a záväzkov pravidelne predkladať Rade a Parlamentu dvojročnú správu o pokroku dosiahnutom pri vykonávaní týchto opatrení.

V marci 2017 Rada Európskej únie zverejnila závery², ktorými víta toto oznámenie a požaduje dvojročnú správu o vývoji dosiahnutom v jednotlivých uvedených oblastiach so zohľadnením cieľov, opatrení a výsledkov pracovnej skupiny pre colnú spoluprácu, príslušných právomocí členských štátov a Komisie a potreby využiť úspory z rozsahu a úspory zo spolupráce.

Prvá dvojročná správa Komisie³ priniesla správu o pokroku dosiahnutom v mnohých oblastiach súvisiacich s lepším riadením colnej únie. V správe sú zároveň uvedené tieto témy prioritných následných opatrení:

1. zvládnuť Brexit,
2. sprísniť kontroly a bojovať proti podvodom,
3. viac využívať monitorovanie colných predpisov EÚ,
4. zlepšiť efektívnosť colných správ,
5. využívať inovácie,
6. optimalizovať colné elektronické systémy a ich používanie,
7. poradiť si s problémami, ktoré nastolil elektronický obchod,
8. zužitkovať colnú úniu na zvýšenie bezpečnosti EÚ,
9. pokračovať v budovaní medzinárodných vzťahov.

¹ COM(2016) 813.

² <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7585-2017-REV-1/sk/pdf>.

³ COM(2018) 524.

Rada privítala prvú dvojročnú správu⁴ a vyzvala Komisiu, aby so svojej ďalšej dvojročnej správe opísala vývoj dosiahnutý v týchto prioritných oblastiach, a pritom opäť podľa možností zohľadnila ciele, opatrenia a výsledky pracovnej skupiny pre colnú spoluprácu.

Cieľom tejto druhej dvojročnej správy je preto opísať pokrok dosiahnutý vo vyššie uvedených prioritných oblastiach spojených s riadením colnej únie od roku 2018 do začiatku roka 2020. Táto správa bola zverejnená spolu s akčným plánom Komisie o privedení colnej únie na ďalšiu úroveň a mala by sa čítať spoločne s ním. Správa sa preto ohliada späť na pokrok dosiahnutý v období od zverejnenia poslednej dvojročnej správy v polovici roka 2018, pričom akčný plán sa venuje budúcim opatreniam v týchto, ako aj ďalších prioritných oblastiach.

II. SÚVISLOSTI

Colná únia EÚ existuje od roku 1968. Pokrýva všetok obchod s tovarom a zahŕňa voľný pohyb tovaru v rámci colného územia⁵ a spoločný colný sadzobník a spoločnú obchodnú politiku vo vzťahoch s tretími krajinami. Všetky členské štáty EÚ preto uplatňujú rovnaké clá na dovoz z krajín mimo EÚ a EÚ pri vytváraní medzinárodných obchodných dohôd koná prostredníctvom svojej spoločnej obchodnej politiky ako jeden obchodný blok.

Colná únia je oblasťou výlučnej právomoci EÚ⁶, čo znamená, že len EÚ môže vykonávať legislatívnu činnosť a prijímať právne záväzné akty. Za samotné vykonávanie colnej únie sú však zodpovedné jednotlivé vnútroštátne colné orgány členských štátov. Mnohí komentátori kritizovali vnímané nejednotné uplatňovanie colných pravidiel členskými štátmi a zdôrazňovali, že to vedie k problémom nekalej súťaže medzi členskými štátmi, ako aj k podvodom.

Colné orgány EÚ majú dnes úlohu, ktorá ďaleko prekračuje tradičnú úlohu vyberať clá, DPH a spotrebnú daň z tovaru vstupujúceho na colné územie, keďže presadzujú aj právne predpisy v oblasti zdravia, životného prostredia, bezpečnosti, ochrany a v mnohých ďalších oblastiach. Zodpovednosť colníctva sa zvyšuje vždy vtedy, keď nový vývoj v oblasti politik vyžaduje vykonávanie opatrení na hraniciach EÚ.

⁴ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5650-2019-INIT/sk/pdf>.

⁵ Colné územie Únie sa skladá z území členských štátov Európskej únie s výnimkou niektorých území členských štátov, ktoré sú vyňaté z historických alebo geografických dôvodov, plus územie Monaka. Podľa podmienok dohody o vystúpení uzavretej medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ platia colné predpisy EÚ pre Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska a pre Normanské ostrovy a pre Ostrov Man do konca prechodného obdobia a pre Severné Írsko po ukončení prechodného obdobia. Výsostné územia Spojeného kráľovstva Akrotiri a Dhekelia na ostrove Cyprus budú podľa dohody o vystúpení naďalej súčasťou colného územia Únie.

⁶ Článok 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie — ZFEÚ.

Výber príjmov

- Colné orgány v EÚ sa každú sekundu zaoberajú 27 deklarovanými položkami v hodnote 150 000 EUR. V roku 2019 vybrali clá v celkovej hodnote 26 707 miliónov EUR⁷.
- V roku 2018⁸ zaznamenali vnútroštátne colné orgány nezaplatené clo vo výške 584 miliónov EUR, ktoré sa má vrátiť do rozpočtu EÚ. V roku 2019 bola zaznamenaná suma o 121 miliónov EUR (20,7 %) nižšia.

Boj proti terorizmu a organizovanému zločinu

- V roku 2019 colné orgány v EÚ zaistili celkom 400 ton drog. Keď porovnáme množstvá oznámené 26 členskými štátmi počas roku 2019 s rokom 2018 (472 ton), môžeme si všimnúť pokles množstva zaistených drog.
- Kontroly strelných zbraní sú dôležitou súčasťou stratégie boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu EÚ. V roku 2019 zaistili colné orgány v EÚ celkom 3 699 kusov strelných zbraní, čo predstavuje veľký nárast (41 %) v porovnaní s predchádzajúcim rokom (2 621 kusov).
- V roku 2019 zaistili colné orgány nelegálny tabak a cigarety v celkovom množstve 3,5 miliardy kusov, čo predstavuje 15,3 % pokles v porovnaní s rokom 2018 (4,1 miliardy). Je to však takmer rovnaké množstvo ako 3,3 miliardy kusov zaistených v roku 2017.
- Pohyby hotovosti sa kontrolujú s cieľom bojovať proti rastúcemu počtu prípadov nadnárodného prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, ktoré ohrozujú bezpečnosť občanov EÚ. Colné orgány zaznamenali takmer 13 104 zistení nesprávnych oznámení peňažných prostriedkov v hotovosti (11,5 % všetkých oznámení) z celkového počtu 113 036 oznámení peňažných prostriedkov v hotovosti vyplnených v roku 2019. Tieto nezrovnalosti predstavovali hodnotu 330,9 milióna EUR. Celkovo ide o nárast v porovnaní s rokom 2018, keď sa vyplnilo 102 561 oznámení peňažných prostriedkov v hotovosti, v ktorých členské štáty zaznamenali takmer 12 000 zistení nesprávnych oznámení peňažných prostriedkov v hotovosti v hodnote 326 miliónov EUR.

Ochrana práv duševného vlastníctva — zaistenie falšovaného tovaru⁹

- Európska komisia zverejnila údaje, podľa ktorých sa v roku 2018 zvýšil počet prípadov, keď bol pri dovoze do EÚ zachytený falšovaný tovar. Príčinou je veľký počet malých balíkov zasielaných expresnou doručovacou službou či poštou. Počet zaistených zásielok narástol z 57 433 v roku 2017 na 69 354 v roku 2018, hoci celkové množstvo zaisteného tovaru sa oproti minulému roku znížilo. V roku 2018 sa zaistilo takmer 27 miliónov výrobkov, ktoré porušovali práva duševného vlastníctva. Ich predajná hodnota na čiernom trhu predstavovala takmer 740 miliónov EUR.
- Hlavnou kategóriou zaisteného tovaru boli cigarety, ktoré predstavovali 15 % z celkového množstva zaistených výrobkov. Po nich nasledovali hračky (14 %), obalový materiál (9 %), štítky, etikety a nálepky (9 %) a odevy (8 %). Výrobky určené na každodennú osobnú potrebu v domácnosti, ako napríklad telová kozmetika, lieky, hračky a elektrické domáce spotrebiče spolu tvorili takmer 37 % celkového množstva zaisteného tovaru.

Colné orgány musia vždy udržiavať správnu rovnováhu medzi vykonávaním účinných colných kontrol a uľahčovaním zákonného obchodu, pretože obchod je nevyhnutný pre ekonomickú prosperitu EÚ. EÚ a členské štáty EÚ sú signatármi revidovaného Kjótskeho

⁷ Zdroj: Generálne riaditeľstvo pre dane a colnú úniu, Európska komisia — Sieť výkonnosti colnej únie.

⁸ Zdroj: Generálne riaditeľstvo pre rozpočet, Európska komisia.

⁹ Zdroj: Správa o presadzovaní práv duševného vlastníctva colnými orgánmi EÚ: výsledky na hranici EÚ, 2018. https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019-ipr-report.pdf.

dohovoru¹⁰, ktorý podporuje uľahčovanie obchodu vďaka jednoduchým a pre obchod prospešným a zároveň účinným colným režimom. Rovnaký cieľ je stanovený v Dohode WTO o uľahčení obchodu, ktorej signatárom je aj EÚ.

V roku 2018 sa podiel EÚ na svetovom obchode (15,2 %) zvýšil takmer o štvrtinu percentuálneho bodu v porovnaní s rokom 2017. *Najnovšie dostupné údaje¹¹ ukazujú, že krajiny EÚ27 každý mesiac vyvezú a dovezú tovar do a zo zvyšku sveta v hodnote približne 180, resp. 150 miliárd EUR.* Vyťaženie colných orgánov v EÚ sa zvýšilo v dôsledku nárastu obchodu EÚ so zvyškom sveta, zatiaľ čo počet pracovníkov colnej správy (89 652 v celej EÚ) v tom istom období mierne klesol v porovnaní s rokom 2017 (89 771).

Riadenie obchodných tokov cez hranice EÚ¹²

- Obchodníci z EÚ v súčasnosti elektronicky predkladajú takmer 100 % colných vyhlásení. Priemerná dostupnosť vnútroštátnych colných informačných systémov v EÚ je 99,95 % (2019), čo predstavuje nárast o 0,4 % v porovnaní s rokom 2018. Toto preukazuje, že colné orgány EÚ naďalej prevádzkujú plne elektronické a interoperabilné prostredie.
- Proces colného konania prebieha celkom rýchlo. Colné vyhlásenia podané v rámci štandardného postupu (t. j. v prípadoch, keď sa nevyužívajú žiadne zjednodušené postupy) pri dovoze sa vo všeobecnosti vybavujú do 1 hodiny (91,7 % v roku 2019 a 92,2 % v roku 2018). Colné konanie do 1 hodiny pri vývozných colných vyhláseniach podaných v rámci štandardného postupu kleslo v roku 2019 na 82 % (z 91 % zaznamenaných v roku 2018).
- V roku 2019 bolo udelených 1 945 nových povolení schváleného hospodárskeho subjektu (AEO), čo znamená, že na konci roku bolo po nepretržitom rastúcom trende vydaných 18 400 platných povolení AEO. (2018: 17 135 povolení AEO).
- V roku 2019 bol v prípade 79 % položiek deklarovaných colným orgánom (dovoz a vývoz spoločne) zapojený do dodávateľského reťazca AEO, čo predstavuje nárast v porovnaní s dvoma predchádzajúcimi rokmi (75 %, resp. 74 %).

Colné orgány v rámci colnej únie EÚ uplatňujú mnohé legislatívne akty EÚ, vrátane: Colného kódexu Únie platného od roku 2016; Dohovoru o tranzitnom režime; právnych predpisov EÚ týkajúcich sa noriem týkajúcich sa bezpečnosti výrobkov, zdravia a životného prostredia; nariadenia č. 515/97 o boji proti colným podvodom a dohôd o colnej spolupráci a ustanovení o colných postupoch a uľahčení obchodu v obchodných a partnerských dohodách EÚ s inými krajinami. *Viac informácií sa nachádza v prílohe.*

Colné orgány spolupracujú a vymieňajú si najlepšie postupy prostredníctvom jednotných akcií, seminárov, kurzov odbornej prípravy, projektových skupín, pracovných návštev a cezhraničných operácií financovaných dvoma akčnými programami EÚ pre colníctvo (Colníctvo 2020 a Hercule II/III). *Podrobnejšie informácie pozri v prílohe.*

¹⁰ Medzinárodný dohovor Svetovej colnej organizácie o zjednodušení a zladení colných režimov: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex:21973A0518\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex:21973A0518(01)).

¹¹ Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/euro-indicators/international-trade>.

¹² Zdroj: Generálne riaditeľstvo pre dane a colnú úniu, Európska komisia — Sieť výkonnosti colnej únie.

Colná únia prešla od svojho vzniku mnohými fázami digitálnej modernizácie. Od konca 90. rokov, keď sa zaviedol nový systém digitálneho spracovania v súvislosti s colným režimom tranzit, bolo vytvorených oveľa viac colných elektronických systémov. Kľúčovým prvkom colnej informačnej záťaže je modernizácia niektorých existujúcich elektronických systémov a vývoj niektorých nových systémov na riadenie všetkých colných formalít podľa Colného kódexu Únie. Lehotou na dokončenie celkom 17 modernizovaných alebo nových systémov je najneskôr koniec roka 2025. Tieto elektronické systémy zahŕňajú 14 transeurópskych systémov (niektoré obsahujú zložky pre celú EÚ, ako aj vnútroštátne zložky) a tri čisto vnútroštátne systémy. Cieľom ďalších elektronických systémov je podporovať colné orgány a/alebo pomáhať dovozom a vývozom. *Podrobnejšie informácie o všetkých elektronických systémoch uvedených v tejto správe sa nachádzajú v prílohe.*

III. POKROK DOSIAHNUTÝ V PRIORITNÝCH OBLASTIACH

Vo svojej prvej dvojročnej správe Komisia zdôraznila, že colná únia nemôže byť nemenná. Trhy, obchod a technológie sú dynamické a colná únia musí tento vývoj podporovať. Colné správy členských štátov preto musia urobiť viac než len zaistiť lepšie riadenie colnej únie (prostredníctvom lepšieho právneho rámca, metód práce, informačných systémov atď.) a musia zvážiť nové stratégie, prístupy a spôsoby práce, najmä so zreteľom na tlaky spôsobené obmedzenými zdrojmi a na možnú väčšiu zodpovednosť v budúcnosti. V tomto duchu Komisia predložila zoznam prioritných otázok v súvislosti s nepretržitým vývojom colnej politiky. Počas posledných dvoch rokov sa dosiahol v uvedených otázkach nasledujúci pokrok.

1) Zvládnutie Brexitu

a) Dohoda o vystúpení

Spojené kráľovstvo 29. marca 2017 formálne oznámilo svoj úmysel vystúpiť z Európskej únie. Podľa postupu uvedeného v článku 50 Zmluvy o Európskej únii malo Spojené kráľovstvo pôvodne ukončiť svoje vystúpenie z EÚ najneskôr 29. marca 2019 (tento termín sa neskôr predĺžil). V tejto súvislosti Európska komisia od roku 2018 zrealizovala niekoľko technických seminárov, posúdení a koordinačných činností s členskými štátmi, aby sa pripravila na rôzne scenáre vrátane:

- scenára „bez dohody“ (vystúpenie Spojeného kráľovstva bez dohody o vystúpení);
- pristúpenia Spojeného kráľovstva k Dohovoru o spoločnom tranzitnom režime a
- „bežného“ vystúpenia podľa ustanovení uvedených v dohode o vystúpení.

Daňové a colné útvary Komisie poskytovali technickú podporu pri rokovaniach o dohode o vystúpení so Spojeným kráľovstvom už od ich začiatku v júni 2017.

Po tom, ako sa obe strany v októbri 2019 dohodli na znení dohody o vystúpení spolu s politickým vyhlásením, ktorým sa stanovuje rámec budúceho partnerstva medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom, a po jeho ratifikácii Spojeným kráľovstvom Európsky

parlament udelil svoj súhlas 29. januára 2020. Dňa 30. januára 2020 Rada Európskej únie prijala rozhodnutie dohodu uzatvoriť, čím umožnila jej nadobudnutie platnosti k 1. februáru 2020. Podľa dohody o vystúpení bude prechodné obdobie trvať do 31. decembra 2020 a môže sa jedenkrát predĺžiť najviac o dva roky. Spojené kráľovstvo 12. júna 2020 oznámilo, že o takéto predĺženie nepožiada.

Dohoda o vystúpení stanovuje podmienky riadneho vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ a skladá sa z dvoch hlavných dokumentov:

- a) samotnej dohody o vystúpení vrátane protokolu o Írsku a Severnom Írsku, protokolu týkajúceho sa výsostných území na Cypre a protokolu o Gibraltáre¹³;
- b) Politického vyhlásenia¹⁴, ktorým sa stanovuje rámec budúceho vzťahu medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom.

b) Činnosti nasledujúce po uzatvorení dohody o vystúpení

V súvislosti s vystúpením Spojeného kráľovstva z Únie sa už vykonalo alebo sa pripravuje veľké množstvo krokov. Po ukončení prechodného obdobia sa bez ohľadu na budúce dojednania medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ do obchodu s tovarom so Spojeným kráľovstvom opätovne zavedú colné kontroly a postupy. To zahŕňa:

- *Pristúpením Spojeného kráľovstva k Dohovoru o spoločnom tranzitnom režime sa zredukujú formality na hraniciach a značne sa uľahčí pohyb tovaru cez Spojené kráľovstvo (t. j. na takzvanom pozemnom moste medzi Írskom a zvyškom EÚ);*
- *Zverejnenie podrobných usmernení a oznámení zainteresovaným stranám s ohľadom na rôzne aspekty vystúpenia bez dohody súvisiace s clami, DPH a spotrebnou daňou. Keďže na konci prechodného obdobia sa uskutoční riadne vystúpenie, pripravili sa na koniec prechodného obdobia usmernenia a oznámenia pre zainteresované strany, vrátane vykonávania dohody o vystúpení a záležitostí, ktoré v dohode o vystúpení nie sú obsiahnuté;*
- *Ďalšie technické semináre s EÚ²⁷ o colníctve, pravidlách pôvodu, DPH a spotrebných daniach;*
- *Ďalšie stretnutia so skupinou členských štátov G5, ktoré sú najviac ovplyvnené dopravou cez Lamanšský prieliv (BE, NL, FR, DE a IE);*
- *Komunikačná kampaň (špecializovaná webová stránka na webovom sídle Európa, sociálne médiá, tvorcovia mienky a čiastočne tlač a začiatok práce na nano moduloch elektronického učenia sa zameraných na vystúpenie) určená obchodníkom, ktorí doposiaľ nemali skúsenosť s colnými režimami (najmä malé a stredné podniky aktívne iba na jednotnom trhu);*
- *Pravidelný kontakt s obchodnou komunitou najmä prostredníctvom kontaktnej skupiny pre obchod, ktorej predsedá GR pre dane a colnú úniu a ktorá sa skladá z viac než 30 obchodných združení;*
- *Informačná príprava, ktorá zahŕňa značnú prácu na činnostiach vývoja a testovania potrebných pre odpojenie Spojeného kráľovstva od colných a daňových transeurópskych informačných systémov;*

¹³ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement_sk.

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/files/political-declaration_en.

- *Príprava zmien balíka Colného kódexu Únie* (vzhľadom na zmeny potrebné z dôvodu vystúpenia Spojeného kráľovstva a ukončenia prechodného obdobia).

Prebiehajú aj ďalšie práce vrátane organizovania špecializovaných stretnutí s orgánmi Spojeného kráľovstva, Osobitnou skupinou pre Spojené kráľovstvo, GR pre dane a colnú úniu a inými útvarmi Komisie, na ktorých sa vyhodnotí vykonávanie protokolu o Írsku/Severnom Írsku na oboch stranách. Poskytnú sa aj ďalšie usmernenia pre zainteresované strany o vykonávaní protokolu o Írsku/Severnom Írsku, keďže colné orgány v Severnom Írsku budú musieť uplatňovať colné predpisy EÚ. Okrem toho sa colným orgánom v Severnom Írsku poskytne prístup k colným elektronickým systémom Únie, ak je takýto prístup výslovne nevyhnutný na uplatňovanie uvedených predpisov. V tejto súvislosti je do konca prechodného obdobia potrebné vyriešiť viacero organizačných a praktických otázok súvisiacich s vykonávaním.

c) Rokovania o budúcom vzťahu so Spojeným kráľovstvom

Rada EÚ 25. februára 2020 schválila mandát na rokovanie o partnerskej dohode so Spojeným kráľovstvom a rokovania so Spojeným kráľovstvom sa začali v marci 2020.

V politickom vyhlásení sa medzi cieľmi uvádza ambiciózny obchodný vzťah vytvárajúci zónu voľného obchodu bez ciel a kvót vo všetkých sektoroch na základe ustanovení, ktoré zabezpečujú rovnaké podmienky. Tento vzťah by mal čo najviac uľahčovať obchodovanie a investovanie medzi stranami a zároveň rešpektovať integritu jednotného trhu a colnej únie EÚ. Je však potrebné poznamenať, že aj v budúcom vzťahu bude v každom prípade potrebné splňať colné formality pri obchodovaní medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom.

Cieľom colnej spolupráce je uľahčovať obchod a pri tom plne dodržiavať právny poriadok strán a chrániť ich finančné záujmy. Toto pre EÚ konkrétne znamená plné uplatňovanie Colného kódexu Únie.

Spomínané politické vyhlásenie a mandát na rokovanie sa taktiež odvolávajú na ustanovenia o správnej spolupráci v otázkach colníctva a DPH, vzájomnú pomoc aj pri výbere ciel a daní a výmenu informácií na účel boja proti podvodom a inej nezákonnej činnosti.

Colná spolupráca môže zahŕňať aj uznávanie programov dôveryhodných obchodníkov (schválených hospodárskych subjektov). Mala by tiež zaručiť riadne vymáhanie práv duševného vlastníctva na hraniciach.

Pokiaľ ide o pravidlá pôvodu, účelom je zahrnúť do dohody primerané a moderné pravidlá pôvodu, ktorými sa zaistí, že preferenčné zaobchádzanie sa uplatňuje len na výrobky s dostatočným obsahom pochádzajúcim od zmluvných strán, pričom sa zároveň zavádzajú mechanizmy dokazovania a overovania, ktorými sa zaručuje účinné vykonávanie uvedených pravidiel pôvodu.

2) Sprísnenie kontrol a bojov proti podvodom

V posledných rokoch EÚ vykonala mnohé opatrenia na boj proti podvodom v oblasti colníctva.

– **Colný kódex Únie** Hlavným cieľom kódexu platného od roku 2016 je lepšia ochrana finančných zdrojov Únie (vlastných zdrojov). Zameriava sa na: i) budovanie odolnosti voči podvodom (odstraňovanie nedostatkov, eliminovanie nejednotného výkladu a uplatňovania pravidiel a poskytovanie elektronického prístupu k relevantným informáciám colným orgánom); ii) zabezpečenie harmonizovanejšieho a štandardizovaného vykonávania colných kontrol členskými štátmi na základe spoločného rámca riadenia rizika a elektronického systému pre jeho vykonávanie a iii) zaistenie spoločného systému záruk. Tieto opatrenia majú nielen lepšie chrániť finančné záujmy EÚ a zaistiť bezpečnosť a ochranu jej občanov, ale aj zabráňovať protisúťažnému správaniu na rôznych miestach vstupu do EÚ a výstupu z nej. Všetky zistené nedostatky sa riešia prebiehajúcimi zmenami a aktualizovaním kódexu.

– **Spoločné kritériá rizík a normy pre finančné riziká** Colné orgány od roku 2005 vykonávajú riadenie rizika na základe spoločného rámca riadenia rizika EÚ. Tento rámec zahŕňa viaceré opatrenia na podporu členských štátov pri systematickom riešení finančných rizík. V roku 2018 Komisia prijala vykonávacie rozhodnutie, ktorým sa ustanovujú spoločné kritériá rizík a normy pre finančné riziká. Na konci roku 2019 členské štáty schválili usmernenie pre vykonávanie kritérií finančných rizík, ktorého cieľom bolo zabezpečiť jednotný výklad rozhodnutia a jeho hlavných prvkov, a tak zaistiť jeho správne vykonávanie a zabrániť odlišnému výkladu. Toto usmernenie sa vníma ako nástroj, ktorý sa môže pravidelne prehodnocovať tak, aby zohľadňoval nepretržitý vývoj finančných rizík a potrebu identifikovať nové hrozby a trendy a reagovať na ne. Komisia poskytuje nepretržitú podporu členským štátom pri vykonávaní rozhodnutia o kritériách finančných rizík.

– **Elektronický obchod** Colníctvo podporuje aj nové pravidlá o DPH, ktoré sa zavádzajú s cieľom predchádzať podvodom a zabezpečovať rovnaké podmienky v oblasti elektronického obchodu (zásielky s nízkou hodnotou). Prijali sa príslušné colné pravidlá týkajúce sa výberu DPH a súvisiacej výmeny informácií a neustále sa zavádzajú procesy a informačné systémy. Komisia tiež vytvorila projektovú skupinu na riešenie otázky podhodnocovania, ktorá je v súvislosti s elektronickým obchodom mimoriadne naliehavá — pozri časť venovanú elektronickému obchodu ďalej v texte.

– **Colný režim 42/63** Colníctvo okrem toho podporuje aj úsilie v oblasti daní pri boji proti podvodom. Colný režim 42/63 (CP42/63) umožňuje dovoz alebo opätovný dovoz tovaru do EÚ bez platby DPH dovtedy, kým tovar nedorazí do členského štátu konečného určenia. CP42 predstavuje významné zjednodušenie pre zákonný obchod, no existujú vážne obavy, že sa zneužíva na vyhýbanie sa DPH a krátenie cla. V roku 2018 sa na účel riešenia tohto problému upravilo nariadenie Rady (EÚ) č. 904/2010. Okrem iného sa v ňom stanovil prístup colných orgánov k systému výmeny informácií o DPH na overovanie identifikačných čísel pre DPH dovozcov vykonávajúcich dovoz oslobodený od DPH, ako aj prístup daňových správ k colnému elektronickému systému sledovacích služieb na overovanie dovozu oslobodeného od DPH.

Toto nariadenie nadobudlo účinnosť v roku 2020 a malo by mať vplyv na podvody súvisiace s dovozom oslobodeným od DPH z hľadiska DPH i z hľadiska colníctva (podhodnocovania).

3) Využívanie monitorovania colných predpisov EÚ vo väčšej miere

Monitorovanie je v zásade jedným z nástrojov na podporu účinného a správneho vykonávania colných predpisov EÚ a identifikovanie oblastí, v ktorých môžu byť potrebné ďalšie opatrenia a právne úpravy. Monitorovanie činností môže tiež pomôcť komplexnejšie posúdiť to, ako dobre si colná únia EÚ počína ako celok. Niektoré problémy zistené prostredníctvom monitorovania sa dajú lepšie riešiť nástrojmi založenými na väčšej spolupráci, ako napríklad budovanie kapacít, tvorba najlepších postupov a referenčné porovnávanie. Pri iných problémoch bude potrebný prísnejší rámec alebo okamžitý zásah EÚ.

Činnosti monitorovania sú rôznorodé — od zasielania dotazníkov členským štátom po identifikovanie najlepších postupov, organizovanie návštev a zameranie sa na budovanie kapacít. Na spoločné činnosti monitorovania je podľa programu Colníctvo 2020 vyčlenená rezerva, ktorá umožňuje financovanie činností zahŕňajúcich spoluprácu medzi zúčastnenými krajinami, ich colnými orgánmi a ich úradníkmi.

Monitorovanie sa v predchádzajúcich rokoch sústreďovalo najmä na tieto oblasti, pričom v budúcnosti sa pravdepodobne rozšíri aj na ďalšie:

a) Monitorovanie používania zjednodušení

V novembri 2019 začali colné útvary Komisie monitorovať vykonávanie zjednodušení a opätovného posudzovania colných povolení. Týchto monitorovacích návštev sa zúčastnili odborníci na zjednodušovanie z iných než navštívených členských štátov. Do začiatku roka 2021 bola alebo bude navštívená reprezentatívna vzorka celkom 10 členských štátov (AT, BE, DE, DK, FR, HR, IT, LT, NL, SI), keď sa ustáli situácia súvisiaca s ochorením COVID-19.

Cieľom tohto monitorovania je zabezpečiť, aby všetky členské štáty EÚ uplatňovali Colný kódex Únie správne a harmonizovaným spôsobom. Útvary Komisie chcú najmä posúdiť, ako členské štáty uplatňujú zjednodušenia stanovené v kódexe. V tomto prvom kole sa monitorovanie zameriavalo na zjednodušené vyhlásenia a na zjednodušenie známe ako zápis do evidencie deklaranta. Cieľom bolo zabezpečiť, aby navštívené členské štáty správne vykonali opätovné posúdenie povolení používať zjednodušenia vydané predtým, než kódex nadobudol účinnosť. Posudzovalo sa aj vykonávanie colných kontrol členskými štátmi a účinnosť a efektívnosť zdrojov dostupných na tieto úlohy. Monitorovanie by malo zohľadňovať aj účinnosť colných zjednodušení a opatrení na uľahčovanie obchodu a môže časom viesť k zákonným zlepšeniam alebo objasneniam usmernení o uplatňovaní zjednodušení.

Po ukončení monitorovania by sa mala zverejniť globálna správa o jeho výsledku.

b) Posilnenie programu schválených hospodárskych subjektov (AEO)

Program schválených hospodárskych subjektov (AEO) bol do colných právnych predpisov EÚ zavedený v roku 2005 v rámci rôznych bezpečnostných úprav Colného kódexu. Cieľom bolo zabezpečiť a uľahčiť medzinárodné obchodné dodávateľské reťazce v súlade so zásadami ustanovenými v rámci systému noriem Svetovej colnej organizácie na zabezpečenie a uľahčenie globálneho obchodu (rámec SAFE) zameranom na zabráňovanie medzinárodnému terorizmu a zabezpečenie výberu príjmov a zároveň na podporu uľahčovania obchodu na celom svete. V rámci tohto programu spoločnosti, ktoré dobrovoľne splnia kritériá stanovené v colných predpisoch EÚ, úzko spolupracujú s colnými orgánmi na zlepšení bezpečnosti dodávateľského reťazca. Tieto spoločnosti za to dostávajú výhody stanovené v predpisoch vrátane ľahšieho prístupu k zjednodušeným colným postupom, menšieho počtu fyzických kontrol a kontrol dokladov a priaznivejšieho zaobchádzania.

V posledných rokoch viaceré subjekty, okrem iného najmä Európsky dvor audítorov, kritizovali program AEO EÚ s tvrdením, že schválené hospodárske subjekty nedodržiavajú právne ustanovenia a že členské štáty tieto schválené hospodárske subjekty náležite nekontrolujú. Európsky dvor audítorov vo svojej osobitnej správe č. 12/2019 požiadal schválené hospodárske subjekty oslobodené od cla nízkej hodnoty, aby venovali zvýšenú pozornosť dodržiavaniu predpisov s osobitným zameraním na expresných kuriérov a prevádzkovateľov poštových služieb¹⁵.

Colné útvary Komisie preto v úzkej spolupráci s členskými štátmi vytvorili komplexnú stratégiu a metodiku na podporu jednotného a spoľahlivejšieho vykonávania programu a na ďalšie posilňovanie jeho udržateľnosti. Dohodol a spustil sa balík podrobných opatrení, vrátane návštev v teréne vo všetkých členských štátoch, mechanizmov na uľahčenie spoluprácu medzi schválenými hospodárskymi subjektmi a odborníkmi na riadenie rizika v členských štátoch a seminárov o monitorovaní so schválenými hospodárskymi subjektmi a odborníkmi na audit.

Vykonávanie opatrení sa začalo v júni 2019 a bude pokračovať niekoľko rokov. Zatiaľ sa vykonali zisťovacie návštevy v 12 členských štátoch a návštevy všetkých 27 členských štátov EÚ by sa mali ideálne zrealizovať do konca roku 2020. Všetky návštevy v teréne sa vykonali na základe spoločného vopred schváleného programu (monitorovanie, interné kontroly, spojenie medzi AEO a riadením rizika a návštevy expresných kuriérov a pôšt, ak sú AEO) s cieľom umožniť porovnateľnosť. Týchto návštev sa zúčastnili útvary Komisie spolu s odborníkmi na AEO z členských štátov. Jedným z cieľov týchto návštev bolo nájsť dobré postupy, ktoré by mohli kopírovať aj iné členské štáty, čo by prispelo k jednotnejšiemu a harmonizovanejšiemu vykonávaniu ustanovení o AEO na úrovni EÚ.

Návštevy, ktoré sa doposiaľ vykonali, preukázali existenciu mnohých dobrých postupov, akými sú odborná príprava a zvyšovanie informovanosti obchodníkov, monitorovanie AEO a tvorba databáz. Problematickými oblasťami bol nedostatok spolupráce medzi AEO

¹⁵ Osobitná správa č. 12/2019: Elektronický obchod: mnoho výziev pri výbere DPH a cieľ zostáva vyriešiť.

a odborníkmi na riadenie rizika v rámci colných správ; chýbajúci harmonizovaný prístup k činnostiam monitorovania a nedostatočné pochopenie zo strany expresných dopravcov v súvislosti s ich zodpovednosťou za nezrovnalosti v údajoch poskytnutých ich klientmi.

c) Monitorovanie vykonávania ustanovení o zárukách a odpustení/vrátení

V júli 2019 začali colné útvary Komisie monitorovanie s cieľom posúdiť vykonávanie ustanovení Colného kódexu Únie o zárukách a odpustení/vrátení zaslaním dotazníka všetkým členským štátom. Po analýze vyplnených dotazníkov sú naplánované ďalšie činnosti vrátane monitorovacích návštev, ak sa budú považovať za primerané.

Celkovým účelom je urobiť si obraz o vykonávaní týchto ustanovení vnútroštátnymi colnými správami, v príslušných prípadoch aktualizovať existujúce usmernenia a v prípade potreby vykonať nápravné opatrenia.

d) Monitorovanie jednotného uplatňovania colných predpisov EÚ

V roku 2018 začali útvary Komisie horizontálne skúmanie vo všetkých členských štátoch s cieľom monitorovať uplatňovanie článkov 18 a 52 Colného kódexu Únie v súvislosti s poplatkami, ktoré si účtujú poskytovatelia univerzálnej služby pri poštových zásielkach s nízkou hodnotou.

Podobná iniciatíva sa začala v roku 2019 v súvislosti s obmedzeniami oznámení o colnom dlhu, ako je stanovené v článku 103 kódexu.

Účelom je porozumieť vykonávaniu týchto ustanovení kódexu členskými štátmi a realizovať ďalšie následné opatrenia vrátane postupov v prípade nesplnenia povinností, ak to bude potrebné.

4) Zlepšenie efektívnosti colných správ

V rámci programu Colníctvo 2020 sa v posledných rokoch realizovali iniciatívy na zlepšenie účinnosti colnej správy, čo poskytuje širokú škálu nástrojov na podporu a zlepšovanie riadneho fungovania a modernizácie colnej únie.

Tento program podporuje dosahovanie priorít colnej únie, a to najmä vytvorením colného prostredia bez dokladov v papierovej forme (t. j. vývojom colných elektronických systémov). Prevažná väčšina finančných prostriedkov programu (približne 80 %) smeruje do prevádzky európskych informačných systémov a zvyšok pokrýva náklady na colnú spoluprácu a odbornú prípravu.

Hoci sú činnosti programu zamerané najmä na colné správy, hospodárskym subjektom plynú nepriame výhody vo forme účinnejších procesov vychádzajúcich z cieľa programu zabezpečiť lepšie fungovanie vnútroštátnych colných správ a lepšie vzájomné poskytovanie informácií. Priamejšou výhodou je to, že hospodárske subjekty môžu používať niektoré colné informačné systémy v rámci zjednodušených a štandardizovaných colných postupov, zúčastňovať sa na určitých jednotných akciách a využívať niektoré moduly elektronického učenia sa. Hoci tento program priamo nezahŕňa európskych občanov, rieši otázky súvisiace s bezpečnosťou, ochranou a uľahčovaním obchodu, ktoré sú pre nich dôležité, napríklad boj proti pašeráctvu a podvodom a ochrana občanov pred bezpečnostnými hrozbami.

Najdôležitejšie výsledky dosiahnuté za posledné roky

– *Vývoj informačných technológií* Od začiatku programu bol zaznamenaný intenzívny vývoj informačných technológií a vykonali sa mnohé úpravy prostredia informačných technológií Colného kódexu Únie, ktoré zvýšili celkový počet európskych informačných systémov (EIS) v prevádzke na 54. Tento vývoj bol dôležitý pre dobre fungujúcu a modernú colnú úniu. V roku 2019 sa programom Colníctvo 2020 naďalej financoval vývoj nových projektov EIS v úzkej spolupráci s vnútroštátnymi colnými orgánmi a v súlade s termínmi dohodnutými s členskými štátmi a zástupcami odvetvia obchodu.

– *Jednotné akcie* V roku 2019 si colní úradníci naďalej vymieňali názory a najlepšie postupy pri jednotných akciách organizovaných v rámci programu. Na základe jednotných akcií sa vytvorili pracovné postupy, administratívne postupy a usmernenia a poskytli sa všetkým vnútroštátnym správam. Tieto výsledky pomáhajú krajinám zlepšiť výkonnosť, účinnosť a efektívnosť colnej správy. Vytvorilo sa niekoľko odporúčaní týkajúcich sa tovaru s dvojakým použitím, ako aj colných detekčných technológií. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch vyhlásilo viac než 98 % odpovedajúcich účastníkov týchto jednotných akcií, že z odborného hľadiska boli tieto aktivity pre nich veľmi užitočné alebo užitočné. V nadchádzajúcich rokoch sa plánuje udržiavať podobne vysokú úroveň vnímania relevantnosti.

– *Tímy odborníkov* predstavujú čoraz používanější nástroj zo súboru nástrojov programu podporujúcich lepšiu prevádzkovú spoluprácu buď na regionálnom, alebo tematickom základe. Prístup tímu odborníkov umožňuje colným odborníkom z členských štátov úzko spolupracovať v prevádzkových otázkach spôsobom, ktorý presahuje tradičnú spoluprácu, a počas dlhšieho obdobia (tímy odborníkov sú aktívne 12 až 36 mesiacov). Počas roku 2019 pokračovali v práci všetky štyri existujúce colné tímy odborníkov [na východnej a juhovýchodnej pozemnej hranici EÚ 2 (CELBET 2), colné laboratóriá (CLET), záväzná informácia o nomenklatúrnom zatriedení tovaru (ZINZ) a colná spolupráca v oblasti informačných technológií (ETCIT¹⁶)] a tri z týchto tímov začali pracovať na ďalšej fáze, ktorá vedie k potenciálnej dlhodobej prevádzkovej spolupráci. Vo všeobecnosti preukazujú všetky existujúce tímy odborníkov vyššiu zaangažovanosť a odhodlanie zúčastnených krajín a vytvárajú konkrétne výsledky a výstupy. Takisto vytvárajú pracovné metodiky, ktoré sú prospešné pre celú EÚ.

– *Elektronické učenie sa*: Programom Colníctvo 2020 sa financuje aj vývoj kurzov elektronického učenia sa o témach všeobecného záujmu v spolupráci s colnými správami a zástupcami obchodu. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch útvary Komisie v roku 2019 naďalej podporovali najmä zavádzanie Colného kódexu Únie do svojich vzdelávacích modulov. Do konca roku 2019 obsahovalo portfólio elektronického učenia sa EÚ celkom viac než 30 kurzov elektronického učenia sa v oblasti colníctva. Do konca roku 2019 bolo toto celé portfólio elektronického učenia sa EÚ reprodukované v technicky inovovanom formáte s aktualizovaným obsahom (dá sa používať aj na mobilných zariadeniach).

¹⁶

Tím odborníkov zameraný na nové prístupy k vývoju a riadeniu colných informačných systémov.

– Rozvoj/odborná príprava zamestnancov z hľadiska kompetencií Program Colníctvo 2020 naďalej podporoval vnútroštátne colné správy pri vnútroštátnom vykonávaní a/alebo zavádzaní vývoja a odbornej prípravy zamestnancov z hľadiska kompetencií na základe rámca colných kompetencií EÚ¹⁷, a to prostredníctvom súboru spoločných vzdelávacích podujatí a/alebo vzdelávacích podujatí zameraných na jednotlivé krajiny realizovaných v rokoch 2018 a 2019. Okrem toho v roku 2019 Európska komisia zaviedla cenu pre študijné programy v oblasti colníctva, ktorou bolo ocenených 7 univerzít za ich colné programy druhého/prvého stupňa, čím uznala ich vedúcu úlohu pri zvyšovaní výkonnosti a profesionality colníctva. Rovnako ako v roku 2018 sa aj počas celého roka 2019 medzi krajinami vymieňali/budovali odborné poznatky, napr. vo forme spoločných vzdelávacích podujatí. V roku 2019 sa takisto testovali inovatívne spoločné formáty budovania a/alebo výmeny poznatkov, napríklad vzdelávacie webináre EÚ, elektronické knihy a nano vzdelávanie, ktoré tvoria základ pre ďalšiu vylepšenú štruktúrovanú spoluprácu týkajúcu sa odbornej prípravy v oblasti colníctva v EÚ v nadchádzajúcich rokoch. V roku 2019 sa poskytla špecifická podpora odbornej prípravy v EÚ v súvislosti s prípravami na vystúpenie Spojeného kráľovstva z EÚ, napríklad prostredníctvom vývoja vzdelávacích programov pre rýchle zvyšovanie úrovne zručností a nábor¹⁸ v oblasti colníctva, ktoré môžu používať vnútroštátne správy.

5) Využívanie inovácií

Útvary Komisie spolu s členskými štátmi naďalej pracovali vo viacerých oblastiach, aby využili inovácie a nové technológie, ktoré by pomáhali colným orgánom pri plnení ich úloh a zároveň uľahčovali obchod. V tejto súvislosti sú mimoriadne významné tieto činnosti:

a) Centrálny elektronický priečink EÚ

Komisia v posledných rokoch intenzívne pracovala na vývoji centrálneho elektronického priečinka EÚ, ktorý by využil celý potenciál spolupráce medzi colnými a inými orgánmi.

Centrálny elektronický priečink EÚ by umožnil hospodárskemu subjektu splniť všetky zákonné požiadavky súvisiace s dovozom štandardizovaným predložením údajov viacerým príjemcom prostredníctvom jednotného kontaktného miesta. Ako už bolo uvedené, colné orgány presadzujú na hraniciach EÚ okrem colných predpisov aj viac než 60 iných ako colných predpisov EÚ. Napriek tomu musia hospodárske subjekty v rámci colného konania vyplňať iné ako colné formality samostatne a v niektorých prípadoch v tlačenej forme.

Budovanie prostredia centrálneho elektronického priečinka EÚ v oblasti colníctva bolo zložité najmä z dôvodu účasti veľkého počtu orgánov a mnohorakosti ich príslušných postupov a informačných systémov v členských štátoch EÚ.

Táto práca sa vykonávala v dvoch líniách:

- Vývoj centrálneho elektronického systému, ktorý zahŕňal úzku spoluprácu colných útvarov Komisie s inými príslušnými útvarmi Komisie (poľnohospodárstvo, zmena klímy, životné prostredie, práca a rast, vnútorné záležitosti, rybolov, obchod

¹⁷ https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/eu-customs-competency-framework_en.

¹⁸ V súvislosti s prípravami na vystúpenie Spojeného kráľovstva z EÚ sa pojem nábor používa v zmysle cieľeného náboru zamestnancov.

a zdravie). V roku 2014 bol vytvorený skúšobný systém známy ako centrálny elektronický priečinok EÚ v oblasti colníctva na výmenu osvedčení, ktorý umožnil automatické overovanie sanitárnych a rastlinolekárskeho osvedčení najprv medzi 5 členskými štátmi, ktoré sa zúčastnili dobrovoľne. Na začiatku roka 2017 sa projekt rozšíril o nové osvedčenia a zlepšilo sa jeho celkové fungovanie. Okrem toho sa do projektu zapojil vyšší počet členských štátov — do konca roku 2018 ich bolo deväť. Do konca roku 2020 má táto platforma podporovať 8 osvedčení.

- Príprava legislatívneho návrhu na regulovanie prostredia centrálného elektronického priečinka EÚ v oblasti colníctva. Vo verejnej konzultácii, ktorá sa konala v októbri 2018, sa získalo 382 odpovedí od hospodárskych subjektov, verejných orgánov, akademickej obce a zástupcov iných organizácií z 25 členských štátov. Viac než 80 % respondentov bolo priamo zapojených do colných operácií, a preto poskytli cenné odborné postrehy o vnímaných výhodách prostredia centrálného elektronického priečinka EÚ v oblasti colníctva a takisto pomohli identifikovať ďalšie opatrenia na zlepšenie uľahčenia obchodu. V roku 2019 sa vykonalo posúdenie vplyvu a návrh právneho balíka.

b) Ďalšie inovatívne technologické riešenia

- *Analýza údajov*

Počas posledných dvoch rokov vyvinula Komisia metódy a nástroje analýzy údajov s cieľom plne využiť dostupné colné údaje, a tak posilniť colnú úniu. Európsky dvor audítorov a Európsky parlament vydali odporúčania v tejto oblasti.

Hlavným zdrojom dostupných údajov je systém sledovacích služieb, ktorý monitoruje dovoz špecifického tovaru na spoločný trh Únie a vývoz špecifického tovaru zo spoločného trhu Únie. Systém sledovacích služieb monitoruje všetok dovážaný tovar a od 1. apríla 2020 aj všetok vyvážaný tovar. Údaje sa do systému sledovacích služieb poskytujú z dovozných a vývozných colných vyhlásení, ktoré riadia systémy spracúvania colných vyhlásení členských štátov. V súčasnosti obsahuje databáza systému sledovacích služieb viac než 2,6 miliardy záznamov zo štandardných vyhlásení, a teda predstavuje obrovský zdroj informácií na účely analýzy.

Popri vývoji nových analytických nástrojov informačných technológií Komisia zvýšila svoju kapacitu pre vykonávanie ad hoc analýzy údajov zo systému sledovacích služieb s cieľom monitorovať dodržiavanie colných a iných súvisiacich predpisov, podporovať vývoj politík a poskytovať údaje o obchode viacerým používateľom v Komisii.

V roku 2019 vykonali útvary Komisie úvodnú spoločnú analýzu, ktorá ukázala dôležitosť analyzovania obchodných vzorcov pri zlepšovaní odhaľovania rizikových oblastí. Útvary Komisie v súčasnosti vytvárajú nástroje analýzy údajov, ktoré vykonávajú automatizovanú analýzu všetkých údajov a mnohých parametrov súčasne. Pripravil sa aj základ pre nástroje, ktoré aktívne monitorujú súlad colných vyhlásení s colnými predpismi, a tak zaisťujú jednotné vykonávanie sadzobníka Únie.

- Blockchain

V roku 2018 daňové a colné útvary Komisie pokračovali vo svojej snahe skúmať možné využitie technológie blockchainu v súvislosti s politikami elektronického colníctva a zdaňovania. Konkrétne v máji 2018 zorganizovali na Malte seminár financovaný z programu Colníctvo 2020, kde zástupcovia z oblasti colníctva a zdaňovania z členských štátov hovorili o tom, ako chápu túto technológiu a čo sa pre ňu plánuje. Tento seminár bol úspešný a prišlo sa na ňom k záveru, že blockchain nie je všeliek, ale zaslúži si byť preskúmaný verejnými orgánmi, aby pomohol pri plnení ich cieľov a podporil spoluprácu s hospodárskymi subjektmi. Útvary Komisie ďalej skúmajú či by sa mal blockchain zohľadniť pri tvorbe nových politík a transeurópskych systémov. Dôležitým kritériom je otestovať, či sa dá realisticky zaviesť a prevádzkovať v členských štátoch. Iba vtedy, keď to bude zaručené, sa dajú náležite realizovať príležitosti a skutočné projekty v spolupráci so všetkými zainteresovanými stranami.

6) Optimalizácia elektronických colných systémov a ich používanie

a) Elektronické systémy Colného kódexu Únie

Hlavným prvkom práce v oblasti optimalizácie elektronických colných systémov v posledných rokoch bolo dokončenie 17 elektronických systémov, ktoré sa musia modernizovať alebo zaviesť podľa Colného kódexu Únie. Táto práca zahŕňala viaceré zložky:

– Plánovanie vývoja systémov

Podľa Colného kódexu Únie musí Komisia v pracovnom programe naplánovať vývoj a zavedenie elektronických systémov uvedených v kódexe. V decembri 2019 Komisia prijala revidovanú verziu pracovného programu¹⁹. Táto revízia bola uskutočnená v súlade s revíziou kódexu vykonanou na začiatku roka 2019²⁰ a poskytuje viac času na dokončenie elektronických systémov podľa kódexu. Ukázalo sa, že z viacerých dôvodov je nemožné dokončiť všetkých 17 systémov do pôvodne stanoveného termínu — roku 2020; preto sa na základe revízie kódexu obdobie na dokončenie niektorých systémov predĺžilo do roku 2025. Revidovaný pracovný program, ktorý bol vypracovaný po dôkladnej konzultácii s členskými štátmi, preto uvádza plánovanie dokončenia rôznych zložiek a fáz systémov do roku 2025. Jeho cieľom je pragmatické a realistické načasovanie, ktoré zohľadňuje najmä vzájomné prepojenia a závislosti medzi systémami, ako aj obmedzenia týkajúce sa zdrojov v členských štátoch.

– Vývoj elektronických systémov podľa Colného kódexu Únie

Komisia a členské štáty naďalej intenzívne pracovali na tom, aby zaistili zavedenie všetkých 17 elektronických systémov podľa Colného kódexu Únie v súlade s harmonogramom uvedeným v revidovanom pracovnom programe.

¹⁹ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/2151 z 13. decembra 2019.

²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/632, Ú. v. EÚ L 111/54, 25.4.2019.

V decembri 2019 prijala Komisia svoju prvú ročnú správu²¹ o pokroku dosiahnutom vo vývoji elektronických systémov od 1. mája 2016, keď kódex vstúpil do platnosti, do dňa vydania správy. Záverom tejto správy bolo, že hoci Komisia a členské štáty čelia viacerým výzvam pri zaisťovaní plného zavedenia týchto elektronických systémov do príslušných termínov, dosahujú hmatateľný pokrok. Už sa zaviedlo šesť centrálnych systémov a do 31. decembra 2020 sa dokončia ďalšie dva. Do konca roku 2020 bude teda v prevádzke celkom osem zo štrnástich transeurópskych systémov. Šesť zvyšných transeurópskych projektov, z ktorých v troch musia dôležité zložky dokončiť členské štáty, je na dobrej ceste k splneniu stanovených termínov. Členské štáty musia do roku 2022 dokončiť modernizáciu svojich troch vnútroštátnych systémov popri vývozných zložkách vnútroštátneho systému pre osobitné colné režimy, ktorá je úzko prepojená s transeurópskym automatizovaným systémom vývozu, a preto by mala byť zavedená súčasne s týmto systémom.

V krátkosti, systémy, ktoré majú byť dokončené v rokoch 2020 až 2025, väčšinou nemeškajú a sú v súlade s plánom projektov vymedzenom v pracovnom programe. Existujú však isté riziká omeškania a zložitých prechodov, ktoré sú spojené s obmedzeniami v súvislosti s dostupnosťou potrebných finančných zdrojov (najmä vzhľadom na dostupný rozpočet v rámci nasledujúceho VFR), odbornosti a záväzkov na úrovni EÚ a členských štátov. Tieto riziká sú vyššie z dôvodu zložitosti vzájomných závislostí medzi vnútroštátnymi a transeurópskymi zložkami, ako aj z dôvodu vysokého počtu zainteresovaných strán.

Plné využitie na účely analýzy údajov však bude možné až vtedy, keď členské štáty ukončia zavádzanie svojich modernizovaných systémov pre dovoz a vývoz a budú schopné poskytnúť 41 dátových prvkov oproti súčasným 16, najmä vrátane väčšieho množstva informácií o hospodárskych subjektoch.

Mimoriadny význam pre prácu na analýze údajov majú elektronické systémy *Surveillance 3* a kontrola dovozu 2 (ICS2). Platforma na analýzu údajov a nahlasovanie informácií *Surveillance 3*, ktorá využíva údaje o obchode (dovoze a vývoze) na úrovni EÚ poskytované každý deň vnútroštátnymi colnými orgánmi, bola úspešne zavedená v októbri 2018. Realizujú sa dva projekty analýzy údajov: Analýza obchodných tokov na sledovanie obchodných tokov a zmien v obchodných tokoch a kontroly vierohodnosti na riešenie chybných hodnôt uvedených vo vyhláseniach. Plné využitie na účely analýzy údajov však bude možné až vtedy, keď členské štáty ukončia zavádzanie svojich modernizovaných systémov pre dovoz a vývoz a budú schopné poskytnúť 41 dátových prvkov oproti súčasným 16, najmä vrátane väčšieho množstva informácií o hospodárskych subjektoch. Pokiaľ ide o systém ICS2, ktorý zhromažďuje vopred poskytované elektronické údaje o všetkých tovaroch a zásielkach predtým, než dorazia na colné územie Únie, útvary Komisie ukončili svoju prípravnú prácu na funkciách analýzy bezpečnosti a ochrany, ktorá sa má v 4. štvrtroku 2020 predstaviť členským štátom na schválenie (viac informácií o systéme ICS2 možno nájsť v oddiele 8 s názvom „Zužitkovať colnú úniu na zvýšenie bezpečnosti EÚ“).

²¹ COM(2019) 629 final Podľa spomínanej revízie kódexu z roku 2019 musí Komisia každý rok podávať správu o pokroku dosiahnutom pri zavádzaní systémov.

b) Práca na elektronických systémoch nesúvisiacich s Colným kódexom Únie

Zo značného počtu ďalších ukončených alebo prebiehajúcich IT projektov sú mimoriadne významné najmä tieto:

- **Informačné systémy na podporu nomenklatúrneho zatriedenia**

Keď sa tovar deklaruje colným orgánom v Európskej únii, musí sa zatriediť podľa kombinovanej nomenklatúry (KN) alebo akejkoľvek inej nomenklatúry, ktorá úplne alebo čiastočne vychádza z kombinovanej nomenklatúry. Podpoložka KN uvedená vo vyhláseniach pre dovážaný a vyvážaný tovar určuje, aká sadzba cla sa uplatní alebo ktoré netarifné opatrenia sa uplatnia, a to, ako sa s týmto tovarom bude zaobchádzať na štatistické účely alebo na účely iných politík Európskej únie. Novo vytvorený informačný systém pre zatriedenie (CLASS) určený na pomoc dovozcom, ktorý bol zavedený 1. júla 2019, poskytuje jednotnú platformu, na ktorej sú dostupné všetky informácie súvisiace so zatriedením. Tieto informácie zahŕňajú:

- závery výborov Colného kódexu,
- nariadenia o zatriedení,
- rozhodnutia Európskeho súdneho dvora,
- kombinovanú nomenklatúru (KN) a vysvetlivky k nej,
- informácie o sadzobníku TARIC.

Systém CLASS prispieva k správne mu zatriedeniu tovaru, a teda k správne mu výberu cla.

- **COPIS (systém na boj proti falšovaniu a pirátstvu)**

Pokračovala práca na zlepšovaní systému COPIS, ktorý umožňuje držiteľom práv požiadať colné orgány o vykonanie opatrení v súvislosti s tovarom, ktorý porušuje isté práva duševného vlastníctva. Cieľom činností vykonaných počas posledných dvoch rokov bolo poskytnúť hospodárskym subjektom možnosť predkladať žiadosti elektronicky prostredníctvom databázy Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo. Po analýze sa začala práca na vývoji portálu práv duševného vlastníctva EÚ pre obchodníkov, ktorý bude uľahčovať podávanie a riadenie všetkých žiadostí.

- **Systém riadenia colného rizika 2 (CRMS 2)**

Cieľom projektu CRMS 2 je pretvoriť systém CRMS vytvorený v roku 2005, a tak lepšie objasniť rôzne funkcie, ktoré sa majú plniť. Projekt vyvíjajú útvary Komisie na základe zdôvodnenia projektu (2016) a dokumentu o vízii (2018), ktoré členské štáty prijali. Počiatočná fáza a fáza vypracovania sú už ukončené a prebieha fáza výstavby.

- **Výkonnosť colnej únie – systém riadenia informácií (CUP-MIS)**

V súčasnosti CUP zabezpečuje systematické posudzovanie výkonnosti colných orgánov členských štátov na základe strategických a politických cieľov. Vytvorenie informačného systému pre zhromažďovanie, spracúvanie, osvedčovanie a oznamovanie údajov relevantných z colného hľadiska by podporilo lepšie fungovanie colnej únie EÚ posudzovaním účinnosti, efektívnosti a jednotnosti colných činností a operácií. Práca na vývoji takéhoto systému sa začala v roku 2018 na útvaroch Komisie a stále prebieha.

- *Inteligentné a spoľahlivé obchodné trasy*

Inteligentné a spoľahlivé obchodné trasy (SSTL) je pilotný projekt medzi viacerými colnými orgánmi členských štátov EÚ a Číny a Hongkongu, ktorého cieľom je posilniť bezpečnosť dodávateľského reťazca od začiatku až do konca a uľahčiť obchod zúčastneným hospodárskym subjektom prostredníctvom námorných, vzdušných a železničných obchodných trás medzi zúčastnenými krajinami. Práca pokračovala najmä vývojom zdôvodnenia projektu a dokumentu o vízii vrátane modelov obchodných procesov pre externú a internú výmenu údajov v EÚ na automatizovanú výmenu námorných údajov. Pre akýkoľvek vývoj okrem pilotného projektu je potrebný špecifický právny základ a automatizovaná výmena údajov.

c) Dlhodobá stratégia pre colné informačné technológie

Komisia a členské štáty majú spoločný cieľ realizovať IT projekty v oblasti colníctva účinne a v súlade s národnými rozpočtovými prioritami. Na tento účel sa vykonávajú aktívne opatrenia, aby sa zabránilo zdvojeniu úsilia zainteresovaných strán pri vývoji elektronických colných systémov. Škála modernizácií existujúcich systémov a vytváranie nových informačných systémov potrebných na vykonávanie Colného kódexu Únie posilňuje potrebu nákladovo efektívneho pridelovania zdrojov Komisiou a členskými štátmi.

Po záveroch Rady z júla 2017²² Komisia v apríli 2018 vypracovala hĺbkovú správu o dlhodobej stratégii pre colné informačné systémy²³. Táto správa je reakciou na žiadosť Rady o zváženie trvalej štruktúry pre riadenie IT projektov v oblasti colníctva a zároveň opakuje súčasnú prioritu naďalej vykonávať kódex a zvyšovať účinnosť prehĺbením spolupráce medzi členskými štátmi a s Komisiou EÚ.

Rada EÚ prijala v roku 2018 na základe správy Komisie ďalšie závery²⁴, ktorými vyzvala Komisiu a členské štáty v spolupráci s príslušnými zainteresovanými stranami k skúmaniu nových prístupov k vývoju a prevádzke budúcich colných informačných systémov. Komisia na základe týchto záverov v roku 2018 zriadila tím expertov na nové prístupy k vývoju a riadeniu colných informačných systémov (ETCIT) s účasťou 13 členských štátov²⁵ pod vedením Estónska. Hlavným cieľom tímu ETCIT je skúmať, ako by sa dali v budúcnosti vyvíjať a riadiť colné informačné systémy, a to najmä analyzovaním nových prístupov z hľadiska nákladov a výhod, zvážením pilotných projektov, vypracovaním usmernení na zlepšenie platných právnych predpisov a riadenia a odporúčaní pre obstarávanie a financovanie budúcich iniciatív. Tím ETCIT začal svoju činnosť v októbri 2018 s účasťou viac než 25 expertov a jeho práca pokračuje.

²² Výsledok zasadnutia Rady, 3572. zasadnutie Rady, hospodárske a finančné záležitosti, Brusel 11. 7. 2017. Návrh záverov Rady o ďalšom postupe vo vývoji colných IT systémov, 13543/17, Brusel 24. 10. 2017.

²³ Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o stratégii pre colné informačné technológie, COM(2018)/178 final – 11. 4. 2018.

²⁴ Závery Rady 2018/C 4/02, 6. 1. 2018.

²⁵ Belgicko, Cyprus, Česko, Francúzsko, Holandsko, Litva, Malta, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Švédsko a Taliansko.

7) Riešenie problémov spojených s elektronickým obchodom

Problémy, s ktorými sa colné orgány stretávajú v oblasti elektronického obchodu, sú už dobre známe. Objem tovaru s nízkou hodnotou dovážaného do EÚ sa každý rok zvyšuje o 10 až 15 %. Colné orgány síce musia v prvom rade vykonávať účinné kontroly v záujme boja proti podvodom a vyberať uplatniteľné clá na tento tovar pri dovoze, ale zároveň musia podporovať a uľahčovať rozvoj tejto formy obchodu, ktorá prináša veľké výhody podnikom a občanom.

– **Balík opatrení pre DPH v elektronickom obchode** Útvary Komisie v termíne realizujú prípravné práce pre vykonávanie balíka opatrení pre DPH v elektronickom obchode²⁶. Návrhy Komisie odložiť začiatok uplatňovania balíka opatrení pre DPH v elektronickom obchode o 6 mesiacov na 1. júl 2021 bol odsúhlasený v spoločnom stanovisku Rady 24. júna 2020.

Zavádza sa účinný a ucelený regulačný rámec EÚ pre colníctvo s cieľom zabezpečiť výber DPH a cieľ pre rozpočty členských štátov a EÚ. Potrebné úpravy rámca CKÚ vrátane tých, ktoré slúžia ako základ pre vývoj v oblasti informačných technológií, boli v roku 2018 a 2019 dôkladne prediskutované s príslušnými zainteresovanými stranami a mali by sa všetky prijať do konca roku 2020.

Súvisiace činnosti v oblasti informačných technológií boli rozdelené do šiestich zdôvodnení projektu. Podrobné plánovanie bolo v máji 2018 rozpracované v hlavnom pláne pre informačné technológie.

Úzka spolupráca v rámci členských štátov medzi colnými a daňovými správami je kľúčom k úspechu. Obchodné spoločenstvo investuje obrovské úsilie do prípravy na zavedenie balíka opatrení pre DPH. Relevantné zainteresované strany sa vyjadrovali k právnym návrhom a takisto sa zúčastňujú na prebiehajúcich odborných diskusiách o vysvetlivkách a usmerneniach z hľadiska DPH a colníctva.

– **Poštové služby** Komisia a členské štáty okrem toho intenzívne spolupracujú s prevádzkovateľmi poštových služieb a expresnými dopravcami z EÚ, aby zabezpečili, že od roku 2021 budú vopred poskytovať minimálny súbor informácií o tovare prepravovanom letecky v poštových a expresných zásielkach pred naložením daného tovaru. Toto bude možné vďaka zavedeniu prvej verzie systému kontroly dovozu 2 (ICS2) od 15. marca 2021 – pozri ďalej v texte.

8) Využívanie colnej únie na zvýšenie bezpečnosti EÚ

a) Systém kontroly dovozu

– **Bezpečnosť leteckej nákladnej dopravy** systém ICS2 je rozsiahly systém, ktorý podporuje program colnej bezpečnosti a ochrany pred príchodom. Bude novou platformou pre zhromažďovanie vopred poskytovaných elektronických údajov o všetkých tovaroch a zásielkach pred ich príchodom na colné územie Únie a z rôznych obchodných zdrojov. Útvary Komisie do konca roku 2019 takmer dobudovali dva ústredné prvky systému ICS2

²⁶ Smernica Rady (EÚ) 2017/2455, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES; nariadenie Rady (EÚ) 2017/2454, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 904/2010; vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) 2017/2459, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 282/2011.

(zdieľané rozhranie obchodníkov a spoločný register) a prebieha vývoj a testovanie, pričom prvá verzia systému (letecké expresné a poštové zásielky) by sa mala spustiť 15. marca 2021. V súvislosti so sprevádzkovaním tejto prvej verzie sa Komisia v uplynulých rokoch dohodla s colnými orgánmi členských štátov v úzkej spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi vnútornej bezpečnosti a orgánmi bezpečnosti v civilnom letectve na súbore spoločných kritérií rizík a noriem pre analýzu bezpečnostných rizík v nákladnej leteckej doprave pred nakládkou. Vykonávacie rozhodnutie Komisie, ktorým sa ustanovujú tieto kritériá a ktoré podporí spoločné prevádzkové usmernenie, bolo pripravené na prijatie v druhej polovici roku 2020.

– **Právne úpravy** Komisia a členské štáty tiež pokročili s potrebnými úpravami právneho základu súvisiacimi so systémom ICS2 podľa Colného kódexu Únie, pričom sa dohadujú na väčšine právnych ustanovení pre nové požiadavky na vopred poskytované informácie o tovare, transformovanej spoločnej analýze rizík a samotnom systéme ICS2, a v priebehu roka 2020 sa majú prijať príslušné vykonávacie a delegované akty.

– **Zlepšenia údajov** Zároveň sa dôkladne a úspešne pracovalo na zavádzaní veľkých nových tokov lepších údajov podľa verzie 2 systému ICS2, čo bude znamenať zhromažďovanie celého súboru informácií získaných pred príchodom pre všetok letecky prepravovaný tovar.

– **Funkcie analýzy údajov** V kontexte príprav na verziu 2 sa vypracovali funkcie analýzy bezpečnosti a ochrany systému ICS2, ktoré budú členské štáty schvaľovať v 4. štvrtroku 2020. Ak sa funkcia analýzy bezpečnosti a ochrany systému ICS2 schváli, umožní členským štátom spoločne analyzovať veľké toky vopred poskytovaných údajov o tovare získaných na úrovni EÚ, a tak v reálnom čase upozorňovať na hrozby pre prevádzkovú bezpečnosť a ochranu, kým sa tovar presúva v rámci dodávateľského reťazca (pre všetky formy dopravy – leteckú, námornú, cestnú, železničnú). Keďže funkcia analýzy bude začlenená do toku komunikácií systému ICS2 a do kontrol založených na colnom riziku a vykonávaných na vonkajšej hranici (a bude posielat' signály členským štátom popri príslušnom vyhlásení), budú sa pri každom prípade systematicky zasielať späť výsledky analýzy rizika a kontrol, čo umožní colným odborníkom vyhodnocovať a neustále zlepšovať zacielenie. Táto funkcia pomôže Komisii prispieť aj k vytvoreniu spoločných prioritných projektov v medziach jej právomoci podľa spoločného rámca riadenia rizika, napríklad opatrení týkajúcich sa spoločných prioritných kontrolných oblastí, reakcií na krízu alebo podpory hodnotenia colnej politiky. V členských štátoch už prebieha pilotný program rovnako ako prípravné práce na vytvorení prevádzkového tímu expertov z členských štátov na vývoj a skúmanie tejto funkcie.

b) Práca s ďalšími bezpečnostnými orgánmi a orgánmi riadenia hraníc

– **Usmernenia o colnej spolupráci s pohraničnou strážou** Útvary Komisie vydali v decembri 2018 nové usmernenia o ďalšom vývoji spolupráce medzi colnou a pohraničnou strážou. Cieľom týchto usmernení je posilniť význam a strategický rozmer spolupráce, identifikovať inovatívne a trvalo udržateľné riešenia pre spoločné riadenie hraníc a zabezpečiť úzku spoluprácu na všetkých úrovniach v oboch orgánoch. Usmernenia pokrývajú komplexné oblasti, ktoré zahŕňajú synchronizované kontroly a spoločné operácie, spoločné plánovanie

infraštruktúry a obstarávania, používanie zariadení, odbornú prípravu, výmenu informácií, analýzu rizika a vyšetrovania.

– **Posilňovanie colnej spolupráce a interoperability systémov s bezpečnostnými orgánmi a orgánmi riadenia hraníc** V roku 2019 zaviedla EÚ nové pravidlá interoperability medzi veľkými informačnými systémami EÚ v oblasti spravodlivosti a vnútorných záležitostí. V súčasnosti sa vyvíja rámec interoperability pre informačné systémy na riadenie bezpečnosti, hraníc a migrácie.²⁷ Okrem toho skupina odborníkov na bezpečnosť, riadenie hraníc a colníctvo zvolaná Komisiou vykonala prvé posúdenie interoperability systémov bezpečnosti a riadenia hraníc s colnými systémami v oblasti bezpečnosti a hodnotenia bezpečnostných rizík, a vo februári 2019 prezentovala svoje zistenia Stálemu výboru Rady pre operačnú spoluprácu v oblasti vnútornej bezpečnosti (COSI). V hodnotiacej správe sa odporúčala realizácia štúdie uskutočniteľnosti, ktorá by podrobnejšie preskúmala vzájomné prepojenia medzi Schengenským informačným systémom (SIS), údajmi Europolu a colným systémom kontroly dovozu 2 (ICS2). Takisto identifikovala potenciálne prekážky, problémy a obmedzenia v prevádzkovej, technickej a právnej oblasti, ktoré by mala štúdia zvážiť.

Správa takisto odporúčala, aby sa neskôr v samostatnom projekte posúdila interoperabilita iných potenciálne relevantných colných systémov s údajmi zo systému SIS a údajmi Europolu. V tejto súvislosti sa interoperabilita údajov zo systému ICS2 s údajmi zo systémov PNR, EURODAC, VIS, EES a ETIAS považovala za veľmi málo použiteľnú. Podľa odporúčaní správy by okrem toho mala prebiehať aj paralelná politická diskusia, v ktorej by sa preskúmali podmienky, za akých by mohol byť iným orgánom presadzovania práva individuálne a po riadnom odôvodnení udelený prístup k údajom zo systému ICS2 na účely vyšetrovania.

– **Bezpečnostná únia:** Na začiatku roka 2018 sa bezpečnostná únia EÚ dôkladne zameriavala na úlohu colníctva v boji proti organizovanému zločinu a zdôraznila potrebu uznať colníctvo za rovnocenného partnera, ktorý si vyžaduje aktívnu spoluprácu s orgánmi presadzovania práva.

– **SOCTA EÚ:** Útvary Komisie v úlohe člena poradnej skupiny EÚ pre hodnotenie hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti (SOCTA EÚ) aktívne prispievajú k lepšiemu začleneniu colníctva do hodnotenia hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti v EÚ. Toto je prvý krok cyklu politík EÚ na riešenie organizovanej a závažnej medzinárodnej trestnej činnosti/EMPACT (Európska multidisciplinárna platforma proti hrozbám trestnej činnosti).

Spolupráca s Europolom: V máji 2018 Komisia napísala tým členským štátom, ktoré doposiaľ nemajú styčného dôstojníka v Europole alebo nemajú prístup k sieťovej aplikácii na zabezpečenú výmenu informácií (SIENA). Komisia týmto listom poukázala na potrebu využiť potenciál na úzku spoluprácu medzi colnými orgánmi, políciou a inými útvarmi presadzovania práva.

²⁷ Schengenský informačný systém (SIS), informačný systém Europolu (EIS), systém vstup/výstup (EES), vízový informačný systém (VIS), európsky systém pre cestovné informácie a povolenia (ETIAS), európsky systém na porovnávanie odtlačkov prstov žiadateľov o azyl (EURODAC), európsky informačný systém registrov trestov pre štátnych príslušníkov tretích krajín (ECRIS-TCN).

9) Prehľadovanie medzinárodných vzťahov

Komisia je zodpovedná za vyjednávanie a zabezpečenie vykonávania medzinárodných dohôd týkajúcich sa colných záležitostí, či už ide o špecializované dohody, napríklad dohody o colnej spolupráci a vzájomnej administratívnej pomoci (CCMAA), alebo širšie dohody obsahujúce colné prvky, napríklad dohody o voľnom obchode (FTA), niekedy známe ako dohody o hospodárskom partnerstve (EPA). Komisia pokračovala v intenzívnej práci v tejto oblasti aj v rokoch 2018 a 2019. Celkovým cieľom je uľahčovať zákonný obchod a zároveň zaisťovať účinné a efektívne kontroly na boj proti nedovolenému obchodovaniu a podvodu.

– **Tranzit** Útvary Komisie prispeli v mene EÚ k práci na právnom rámci pre colný režim medzinárodný tranzit eTIR, ktorý bol dohodnutý v októbri 2019 v Európskej hospodárskej komisii OSN (UNECE)²⁸ po desiatich rokoch prípravných prác a náročných medzinárodných rokovaní. Táto práca vydláždí zákonnú cestu pre elektronický colný režim tranzit TIR a prinesie dohovor o TIR v súlade s obchodnými potrebami a colnou politikou EÚ. Jeho formálne prijatie je naplánované na začiatok roka 2020.

– **Dohody o opatreniach colnej bezpečnosti s Nórskom a so Švajčiarskom.** Diskusie o úpravách týchto dohôd sa začali v roku 2019 v snahe zabezpečiť rovnocennosť bezpečnostných opatrení na vonkajších hraniciach v súlade s posilneným rámcom riadenia rizika podľa Colného kódexu Únie a mali by nadobudnúť platnosť v marci 2021 zavedením systému ICS2.

– **Dohovor o paneuro-stredomorských preferenčných pravidlách pôvodu (dohovor PEM)** V roku 2019 sa po rokoch rokovaní so zmluvnými stranami dohovoru PEM dohodol súbor revidovaných pravidiel pôvodu. Rada prijala rozhodnutie o stanovisku, ktoré sa má zaujať v mene Európskej únie v rámci spoločného výboru zriadeného regionálnym dohovorom, a podporila nové pravidlá. Prepracované pravidlá pôvodu regionálneho dohovoru stanovujú moderné pravidlá prospešné pre obchod, ktoré umožnia väčšie a lepšie príležitosti pre regionálnu integráciu za hranicami EÚ, čím uľahčia obchodné toky a dodávateľské reťazce a zároveň budú prospešné pre podniky a spotrebiteľov v EÚ. Prepracované pravidlá sa začnú uplatňovať prechodne medzi zmluvnými stranami, ktoré budú ochotné ich uplatňovať. Paneuro-stredomorskými pravidlami pôvodu sa dnes riadi približne 60 % preferenčného obchodu EÚ.

– **Vykonávanie obchodných a colných kapitol euro-stredomorských dohôd o pridružení.** Útvary Komisie prispeli aj k vykonávaniu obchodných a colných kapitol euro-stredomorských dohôd o pridružení s jej partnermi (Alžírsko, Egypt, Jordánsko, Libanon, Maroko, Tunisko a Palestína), ktorí sa aktívne zúčastňovali na pravidelne konaných zasadnutiach príslušných podvýborov.

– **Dohoda medzi EÚ a Marokom** Táto dohoda, ktorou sa menia protokoly 1 a 4 dohody o pridružení medzi EÚ a Marokom nadobudla platnosť 19. júla 2019 a rozširuje colné preferencie udelené marockým produktom na produkty pochádzajúce zo Západnej Sahary. V roku 2020 Rada prijala mandát na spôsoby výmeny informácií s Marokom, aby posúdila vplyv vyššie uvedenej dohody.

²⁸

<https://www.unece.org/trans/bcf/etir/welcome.html>.

– **Vykonávanie dohôd o stabilizácii a pridružení so západným Balkánom:** pomoc krajinám zapojeným do procesu rozširovania pri pridružení. Okrem bilaterálnych dohôd FTA predpokladajú úzku regionálnu a bilaterálnu spoluprácu aj dohody o stabilizácii a pridružení. Používajú sa nástroje, ako napríklad spolupráca dotknutých krajín so Stredoeurópskou dohodou o voľnom obchode, účasť na programe Colníctvo 2020 a poskytnutie pomoci krajinám, ktorých colníctvo sa modernizuje. Čierna Hora a Srbsko pracujú na tom, aby splnili svoje referenčné hodnoty podľa kapitoly 29. Colné *acquis* sa prezentovalo Albánsku a Severnému Macedónsku pred tohtoročným rozhodnutím otvoriť rokovania o pristúpení. Komisia v roku 2019 vydala svoje stanovisko k žiadosti Bosny a Hercegoviny o členstvo a v roku 2019 v Prištine vykonala svoju prvú misiu colného monitorovania.

– **Colná únia medzi EÚ a Tureckom** Stanovisko Rady k novej modernizácii colnej únie zostalo nezmenené, čo znamená, že sa nedosiahol žiadny pokrok v súvislosti s možnou revíziou dohody. Útvary Komisie dôkladne sledujú doplňujúce povinnosti a žiadosť o predloženie ďalších dôkazov o pôvode, ktorú uložilo Turecko, čo je naďalej jedným z hlavných problémov pri správnom vykonávaní colnej únie medzi EÚ a Tureckom.

– **EÚ-Andorra, San Maríno a Monako.** EÚ na základe mandátu Rady v súčasnosti rokuje o dohode o pridružení s Andorrským kniežatstvom, Monackým kniežatstvom a Sanmarínskou republikou a ponúka im prístup k vnútornému trhu EÚ porovnateľný s prístupom poskytnutým členom Európskeho hospodárskeho priestoru, ktorí nie sú členskými štátmi EÚ. Rokovania, ktoré sa začali v marci 2015, pokrývajú všetky technické kapitoly súvisiace so štyrmi základnými slobodami vnútorného trhu. Rokovania súvisiace s voľným obehom tovaru a colnými záležitosťami v posledných rokoch značne pokročili a budú pokračovať aj v rokoch 2020 až 2021.

– **Východné partnerstvo.** Útvary Komisie aktívne prispeli k vykonávaniu daňových a colných kapitol prehĺbených a komplexných dohôd o voľnom obchode (DCFTA) s *Ukrajinou, Moldavskom a Gruzínskom*. Útvary Komisie zorganizovali colné podvýbory a zúčastňovali sa na daňových podvýboroch, pričom poskytli jasné usmernenie pre zladenie právnych predpisov partnerov s právom EÚ. V súvislosti s prebiehajúcimi rokovaniami o posilnenej dohode o partnerstve a spolupráci sa s Uzbekistanom a Azerbajdžanom dohodli a uzatvorili colné kapitoly. V roku 2019 udelila Rada Komisii mandát začať s rokovaniami o dohode o colnej spolupráci a vzájomnej administratívnej pomoci s Bieloruskom.

Svetová colná organizácia EÚ (Komisia) a členské štáty sa aktívne zúčastňovali na diskusiách vo Svetovej colnej organizácii (WCO), pri ktorých podporovali normy Colného kódexu Únie a iné colné politiky EÚ. Bolo tomu tak najmä v súvislosti s komplexným prehodnotením revidovaného Kjótskeho dohovoru, rámca noriem pre cezhraničný obchod a digitálneho colníctva a analýzy údajov. Takisto zohrali dôležitú úlohu v pracovných orgánoch, akými sú rámec noriem WCO na zabezpečenie a uľahčenie globálneho obchodu (SAFE) a výbor pre harmonizovaný systém (HS).

Dohody EÚ o voľnom obchode V rokoch 2018 a 2019 pokračovala práca na zaistení riadnych rokovaní a vykonávaní aspektov medzinárodných dohôd EÚ súvisiacich s colníctvom. Dohoda o hospodárskom partnerstve medzi EÚ a Japonskom (EPA) a dohoda o voľnom obchode medzi EÚ a Singapurom (FTA) nadobudli platnosť 1. februára, resp. 21. novembra 2019. Dohoda

FTA s Vietnamom bola podpísaná 30. júna 2019. Politická dohoda sa dosiahla aj v júni 2019 pri obchodnej dohode so štátmi Mercosuru (Argentína, Brazília, Paraguaj a Uruguaj). EÚ ukončila rokovania o protokoloch o pravidlách pôvodu, ktoré sú prípravou na uzatvorenie dohôd EPA s Pobrežím Slonoviny a Ghanou. Takisto ukončila rokovanie o technických zmenách protokolu o pravidlách pôvodu pre dočasné dohody EPA medzi EÚ a východnými a južnými africkými štátmi a EÚ a tichomorskými štátmi. Pokračovali rokovania o dohodách FTA s Čile, Austráliou, Novým Zélandom a Indonéziou. Modernizácia dočasnej dohody EPA medzi EÚ a východnými a južnými africkými štátmi sa začala v roku 2019.

Pokiaľ ide o vykonávanie, vyriešili sa úvodné ťažkosti s vykonávaním dohody EPA s Japonskom, ktoré ohrozovali správne uplatňovanie colných preferencií. Diskusie s Kóreou o spoločnej dohode týkajúcej sa postupov overovania pravidiel pôvodu boli ukončené a spoločná dohoda bude formálne uzatvorená v roku 2020. Dôkazom práce v súvislosti so zabezpečením bezproblémového vykonávania dohody s Kanadou, ktorá sa začala 21. septembra 2017, bolo 4. zasadnutie Spoločného výboru pre colnú spoluprácu EÚ a Kanady, ktoré sa konalo 22. júna 2018 v Bruseli. Následne na to pokračovali diskusie o vzájomnom uznávaní programov schválených hospodárskych subjektov (AEO) v EÚ a Kanade. Okrem toho sa konali zasadnutia Spoločných výborov pre colnú spoluprácu v súvislosti s ďalšími dohodami FTA a CCMAA s cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie týchto dohôd. Išlo napríklad o zasadnutia s Čínou (o právach duševného vlastníctva, o boji proti podvodom a o bezpečnosti dodávateľského reťazca), Hongkongom (o právach duševného vlastníctva), Strednou Amerikou a Kolumbiou, Peru a Ekvádorom. V prípade Číny Komisia začala hodnotenie súčasnej dohody CCMAA medzi EÚ a Čínou.

– ***Činnosti monitorovania*** Útvary Komisie naďalej monitorovali vykonávanie pravidiel pôvodu a postupov pre preferenčné obchodné dohody s cieľom chrániť finančné záujmy EÚ a zabezpečiť spravodlivý obchod medzi EÚ a tretími krajinami, ktoré využívajú preferenčné obchodné dohody. Monitorovanie dodržiavania pravidiel preferenčného pôvodu takisto posilňuje dôveryhodnosť Únie pri rokovaní o dohodách o voľnom obchode.

– ***Systém registrovaných vývozcov*** Vývoj tohto systému pokračoval, pričom vzrástol počet príjemcov, ktorí využili špeciálnu odbornú prípravu poskytnutú Komisiou.

– ***Záväzné informácie o určovaní hodnoty (BVI)*** Proces diskusie týkajúcej sa zavedenia rozhodnutí súvisiacich so záväznými informáciami v oblasti colnej hodnoty v Únii pokračoval a vychádzal z ustanovení dohôd WTO o určovaní colnej hodnoty a uľahčovaní obchodu a z mnohých dohôd FTA, ktoré EÚ uzatvorila. Informácie BVI môžu zohrať dôležitú úlohu pri uľahčovaní medzinárodného obchodu, pretože zvyšujú predvídateľnosť týkajúcu sa hodnoty tovaru pre obchodníkov, a zároveň pomáhajú colným orgánom v ich úlohe zabezpečovať účinné a efektívne kontroly.

IV. ZÁVER

Útvary Komisie touto správou vyhovelí žiadosti Rady uvedenej v jej záveroch z 25. januára 2019 týkajúcich sa prvej dvojročnej správy— v ďalšej dvojročnej správe opísať vývoj v deviatich prioritných oblastiach súvisiacich s riadením colnej únie.

Príloha: právne predpisy, programy a elektronické systémy

a) Právne prepisy presadzované colnými orgánmi

1) Colný kódex Únie platný od roku 2016 je spolu s jeho delegovanými a vykonávacími aktmi²⁹ hlavným rámcovým právnym predpisom, ktorým sa riadia colné vyhlásenia, postupy a formality v colnej únii. Kódex v súlade s revidovaným Kjótskym dohovorom zavádza pravidlá zamerané na väčšiu právnu istotu a uľahčenie obchodu spolu s lepšou ochranou finančných a ekonomických záujmov EÚ a členských štátov, ako aj lepšou bezpečnosťou a ochranou občanov EÚ. Jeho cieľom je najmä plne automatizovaná colná únia bez dokladov v papierovej forme a s novými a aktualizovanými, vzájomne prepojenými elektronickými systémami na splnenie všetkých colných formalít. Colný kódex Únie spolu s jeho delegovanými a vykonávacími aktmi už účinne funguje a všetky jeho výhody sa budú dať využiť po roku 2025, keď bude zavedených jeho sedemnást' elektronických systémov. Komisia vedie pravidelné diskusie s členskými štátmi a obchodnými združeniami, aby našla riešenia všetkých zistených problémov, a vďaka tomu sa prijalo niekoľko zmien legislatívneho balíka.

2) Colná únia EÚ využíva „tranzitné“ dohody jednak na colnom území, ako aj s mnohými tretími krajinami. Tranzit je režim umožňujúci dočasné odloženie ciel, daní a opatrení obchodnej politiky, ktoré sa uplatňujú pri dovoze, vďaka čomu sa môžu formality colného konania vykonávať na mieste určenia a nie na mieste vstupu na colné územie. Colný režim tranzit uplatňovaný medzi členskými štátmi EÚ sa uplatňuje aj pre Andorru a San Maríno. Tranzitné dohody sa vykonávajú so štyrmi krajinami EZVO (Island, Lichtenštajnsko, Nórsko a Švajčiarsko), Srbskom, Severným Macedónskom a s Tureckom podľa Dohovoru o spoločnom tranzitnom režime z roku 1987 v znení zmien³⁰. Zabezpečilo sa fungovanie spoločného colného režimu tranzit so Spojeným kráľovstvom, keď Spojené kráľovstvo 30. januára 2019 uložilo svoju listinu o pristúpení k dohovoru. EÚ má colný režim tranzit aj s takmer 60 krajinami, ktoré podpísali dohovor o tranzite z roku 1975 (dohovor TIR alebo „Transport Internationaux Routiers“)³¹.

3) Dočasné prepustenie na colné územie EÚ je povolené pre tovar z približne 70 krajín, ktoré podpísali Dohovor Svetovej colnej organizácie (WCO) o prepustení tovaru do režimu dočasného použitia z roku 1990 v Istanbule³².

4) Colné orgány pri plnení svojich ďalších rôznych úloh, ktoré nesúvisia s výberom ciel, DPH a spotrebnej dane, presadzujú na hraniciach EÚ viac než 60 právnych predpisov EÚ na ochranu občanov, životného prostredia a integrity jednotného trhu. Ide napríklad o veterinárne, sanitárne, rastlinolekárske, poľnohospodárske predpisy, predpisy na ochranu životného prostredia, ako aj právne predpisy o bezpečnosti výrobkov a dodržiavaní predpisov.

²⁹ https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/union-customs-code/ucc-legislation_en.

³⁰ Rozhodnutie Spoločného výboru EÚ-EZVO pre spoločný tranzitný režim č. 1/2016 z 28. apríla 2016, ktorým sa mení a dopĺňa Dohovor z 20. mája 1987 o spoločnom tranzitnom režime [2016/858].

³¹ <http://www.unece.org/tir/system/history/tir-history.html>

³² <http://ec.europa.eu/world/agreements/prepareCreateTreatiesWorkspace/treatiesGeneralData.do?redirect=true&treatyId=533>

5) Nariadenie č. 515/97 je hlavným právnym nástrojom na boj proti colným podvodom prostredníctvom spolupráce a výmeny informácií medzi členskými štátmi. Členské štáty EÚ si vymieňajú informácie aj v rámci systému riadenia colných rizík pre informácie súvisiace s rizikami uvedené v Colnom kódexe Únie.

6) Colné orgány si vymieňajú informácie s inými krajinami, aby zaistili dodržiavanie colných ustanovení a úplnosť výberu príjmov v rámci dohôd EÚ o colnej spolupráci s inými krajinami.

b) Colné programy

Colné orgány navzájom spolupracujú a vymieňajú si najlepšie postupy pomocou nástrojov, metodík a financovania colných akčných programov EÚ. Spolupráca prebieha formou jednotných akcií, ako aj budovaním informačných technológií a ľudských kapacít.

Spoluprácu medzi colnými orgánmi na ochranu finančných záujmov EÚ financujú dva akčné programy EÚ: Colníctvo 2020 a Hercule II/III prostredníctvom rôznych uhlov, nástrojov a rozpočtov.

Cieľom programu Colníctvo 2020 je podporovať fungovanie a modernizáciu colnej únie, a tak posilniť vnútorný trh prostredníctvom spolupráce medzi zúčastnenými krajinami. Viac než [85 %] jeho rozpočtu (522 miliónov € v bežných cenách) je určených pre colné elektronické systémy a pokrýva vývoj, prevádzku a údržbu tých častí systémov, ktoré prináležia EÚ. Zvyšok rozpočtu je určený na iniciatívy spolupráce, najmä jednotné akcie (napríklad projektové skupiny a tímy expertov) a činnosti odbornej prípravy (napríklad vzdelávacie kurzy a budovanie odbornej spôsobilosti).

Program Hercule spravovaný Európskym úradom pre boj proti podvodom chráni finančné záujmy EÚ podporovaním opatrení na boj proti nezrovnalostiam, podvodom a korupcii, ktoré ovplyvňujú rozpočet EÚ.

Návrhy na obnovu týchto programov po roku 2020 sú zahrnuté do viacročného finančného rámca, ktorý sa má prijať na konci roku 2020. Cieľom budúceho colného programu je zabezpečiť ďalší vývoj colných elektronických systémov a zlepšiť prevádzkovú spoluprácu na tematickom alebo geografickom základe.

c) Colné elektronické systémy

Colná únia prešla od svojho vytvorenia mnohými fázami digitálnej modernizácie. Na konci 90. rokov došlo k významnému prelomu, keď sa zaviedol nový systém digitálneho spracovania v súvislosti s colným režimom tranzit na základe prvého systému výmeny elektronických správ v celej EÚ. Odvtedy sa vytvorilo mnoho ďalších colných elektronických systémov. V súčasnosti sa takmer 100 % colných vyhlásení spracúva digitálne.

Kľúčovým prvkom informačnej záťaže v oblasti colníctva je modernizácia niektorých existujúcich elektronických systémov a vývoj nových systémov na riadenie všetkých colných formalít podľa Colného kódexu Únie. Termínom pre dokončenie celkom 17 modernizovaných alebo nových systémov je koniec roka 2025. Tieto elektronické systémy sa skladajú zo 14 transeurópskych systémov (niektoré obsahujú prvky pre celú EÚ, ako aj národné prvky) a 3 čisto vnútroštátnych systémov:

Transeurópske systémy

1. *Rozhodnutia colných orgánov*: Cieľom tohto projektu je harmonizovať procesy súvisiace so žiadosťou o rozhodnutie colných orgánov, rozhodovaním a riadením rozhodnutí v celej EÚ.
2. *Záväzná informácia o nomenklatúrnom zatriedení tovaru (ZINZ)*: V databáze ZINZ sa zverejňuje každé rozhodnutie, ktorým sa hospodárskemu subjektu poskytujú informácie o kóde tovaru, ktorý colný orgán použije pre tovar daného hospodárskeho subjektu určený na dovoz alebo vývoz. Cieľom tohto projektu je modernizovať transeurópsky systém záväzného nomenklatúrneho zatriedenia tovaru v súlade s Colným kódexom Únie a jeho ustanoveniami (napr. zmeny v platnosti). Tento projekt je úzko spojený so systémom Surveillance 3 opísaným ďalej v texte.
3. *Modernizácia systému schválených hospodárskych subjektov (AEO)*: Cieľom tohto projektu je zlepšiť pracovné postupy týkajúce sa žiadostí o status AEO a povolení AEO so zreteľom na zmeny právnych ustanovení kódexu.
4. *Automatizovaný systém vývozu (AES)*: Tento projekt plní požiadavky kódexu na vývoz a výstup a skladá sa z dvoch zložiek: transeurópskej (AES) a vnútroštátnej (modernizácia vnútroštátnych systémov vývozu).
5. *Modernizácia nového počítačového tranzitného systému (NCTS)*: Cieľom tohto transeurópskeho projektu je modernizovať existujúci systém, a tým priniesť automatizáciu colných režimov tranzit a kontroly pohybov vykonávaných v rámci režimu TIR v EÚ.
6. *Systém registrovaných vývozcov (REX)*: Cieľom projektu REX je zaviesť systém, ktorý poskytne aktuálne a úplné informácie o registrovaných vývozcoch usadených v krajinách mimo EÚ, ktorí vyvážajú tovar do EÚ podľa preferenčných obchodných dohôd.
7. *Podsystem registrácie a identifikácie hospodárskych subjektov 2 (EORI2)*: Cieľom tohto projektu je modernizovať existujúci transeurópsky systém EORI na registráciu a identifikáciu hospodárskych subjektov z EÚ a tretích krajín.
8. *Riadenie záruk (GUM)*: Cieľom tohto projektu je zaistiť účinné a efektívne riadenie rozličných druhov záruk. Tento projekt má transeurópsku aj vnútroštátnu zložku.
9. *Informačné hárky (INF) pre osobitné colné režimy*: Cieľom tohto projektu je vyvíjať nový transeurópsky systém pre administratívnu spoluprácu a štandardizovanú výmenu informácií medzi colnými orgánmi členských štátov.
10. *Surveillance 3*: Cieľom tohto projektu je zabezpečiť modernizáciu systému Surveillance 2+ tak, aby umožnil analyzovať údaje a poskytovať informácie o existujúcich a budúcich údajoch z vyhlásení na účely lepšej analýzy colných rizík, boja proti podvodom, návrhu politik, analýzy trhu, kontroly po colnom konaní a na štatistické účely.

11. *Modernizácia systému kontroly dovozu (ICS2) na posilnenie bezpečnosti dodávateľského reťazca pri vstupe*: Cieľom projektu je vytvorenie nového transeurópskeho systému, ktorý nahradí existujúci systém kontroly dovozu. Hlavným cieľom je posilniť bezpečnosť dodávateľského reťazca optimalizáciou výmeny vopred poskytovaných informácií o tovare a riešením problematických miest v procesoch bezpečnosti a ochrany a/alebo kvality údajov s cieľom zlepšiť analýzu rizík.
12. *Centralizované colné konanie pre dovoz (CCI)*: Cieľom projektu je vytvoriť transeurópsky systém, ktorý umožní obchodníkom centralizovane podávať colné vyhlásenia pri dovoze jednej colnej správe, zatiaľ čo tovar sa fyzicky predloží v inom členskom štáte (štátoch).
13. *Dôkaz o statusu Únie (PoUS)*: Cieľom projektu je vytvoriť nový transeurópsky systém na uchovávanie, riadenie a vyhľadávanie elektronických dokumentov týkajúcich sa dôkazu o statusu Únie.
14. *Jednotné riadenie používateľov a digitálne podpisy — UUM-DS (priamy prístup obchodníkov k systému EIS)*: Cieľom projektu UUM-DS je zaviesť systém, ktorý poskytne obchodníkom priamy a harmonizovaný prístup k novým službám v celej EÚ vrátane centrálnych služieb.

Národné systémy

15. *Modernizácia národných systémov dovozu (NIS)*: Cieľom projektu je plniť všetky požiadavky kódexu súvisiace s oblasťou vnútroštátneho dovozu. Pokrýva vnútroštátne systémy spracúvania colných vyhlásení, ako aj iné súvisiace systémy.
16. *Oznámenie o príchode, oznámenie o predložení tovaru a dočasné uskladnenie*: Cieľom tohto projektu je definovať procesy pre oznámenie o príchode dopravného prostriedku, predloženie tovaru a vyhlásenie o dočasnom uskladnení a podporiť harmonizáciu v členských štátoch.
17. *Osobitné colné režimy*: Tento projekt sa zameriava na urýchlenie, zjednodušenie a harmonizáciu osobitných colných režimov v celej Únii poskytnutím spoločných modelov pracovných postupov.

Na dlhom zozname ďalších colných elektronických systémov zameraných na podporu colných orgánov a/alebo pomoc dovozcom a vývozcom sa nachádzajú aj tieto systémy uvedené v tomto dokumente:

TARIC (integrováný sadzobník Európskej únie): Je to viacjazyčná databáza, ktorá obsahuje všetky opatrenia súvisiace s colným sadzobníkom EÚ a obchodnými a poľnohospodárskymi právnymi predpismi.

COPIS (informačný systém proti falšovaniu a pirátstvu): Jeho účelom je zvýšiť ochranu práv duševného vlastníctva zlepšením spolupráce a výmenou informácií medzi držiteľmi práv a colnými správami členských štátov a medzi všetkými colnými orgánmi členských štátov.

Informačný systém pre boj proti podvodom (AFIS): Tento zabezpečený systém umožňuje členským štátom vymieňať si informácie súvisiace s porušením colných predpisov navzájom a s Komisiou.

Elektronický systém riadenia rizík: Elektronický systém riadenia colných rizík (CRMS) na podporu elektronickej výmeny informácií o rizikách v reálnom čase medzi členskými štátmi navzájom a medzi Komisiou a členskými štátmi spája 841 colných orgánov vrátane všetkých medzinárodných prístavov a letísk, hlavných hraničných priechodov a všetkých vnútroštátnych centier analýzy rizík.